



PARTIJ VAN DE ARBEID

AFDELING WASSENAAR

**SAMEN VOOR EEN
SOCIAAL
WASSENAAR !**

Verkiezingsprogramma 2014 – 2018 PvdA - Wassenaar

(vastgesteld op de ledenvergadering van 19 november 2013)

Juist nu gaat de gemeente veel voor u betekenen. Door overdracht van taken van de rijksoverheid naar de gemeente (decentralisatie) wordt de gemeentepolitiek steeds belangrijker. De gemeente wordt verantwoordelijk voor jeugdzorg, de Wet sociale werkvoorziening en een deel van de Wajong (Wet werk en arbeidsondersteuning jong gehandicapten) en de zorg aan langdurig en chronisch zieken en ouderen. De decentralisaties gaan gepaard met fikse bezuinigingen. In toenemende mate wordt een beroep gedaan op de zelfredzaamheid van de burger. Ook wordt de inzet van vrijwilligers steeds belangrijker. De inzet van de PvdA is erop gericht dat alle burgers die hulp krijgen die nodig is.

De PvdA in Wassenaar staat ook voor werk. In deze tijd van economische crisis stimuleren we bouwprojecten en spelen we een bemiddelende rol tussen werkgevers, instellingen en werknemers. We houden een extra oogje op ouderen, jongeren, nieuwe Nederlanders en kwetsbare groepen om te zorgen dat ook zij nu niet aan de kant komen te staan. Bouwprojecten die resulteren in een groter aanbod van sociale huurwoningen hebben prioriteit.

Iedereen heeft recht op een veilige en schone buurt, waar kinderen op straat kunnen spelen en waar mensen 's avonds de deur uit kunnen. Dat betekent niet alleen dat het vuilnis op tijd wordt opgehaald en dat iedere wijk een wijkagent houdt, maar ook dat bewoners zich verantwoordelijk voelen voor hun buurt. Wij ondersteunen buurtinitiatieven en pakken overlast, vervuiling, discriminatie en hufterig gedrag voortvarend aan. Omdat vrijwilligers het cement van onze samenleving zijn, wordt vrijwilligerswerk gestimuleerd en ondersteund. De PvdA maakt zich sterk voor een optimale dienstverlening door de gemeente. Bij de ambtelijke samenwerking en de decentralisaties hoort U centraal te staan in alles wat de gemeente doet. Als de buurten worden opgeknapt luisteren we naar de bewoners, en voor het verbeteren van de zorg wordt geluisterd naar degenen die daarvan afhankelijk zijn. Wachttijden worden verkort en de aanvragen van vergunningen worden zo snel mogelijk afgewikkeld. Regeldruk voor ondernemers verminderen we tot het noodzakelijke. De PvdA maakt zich sterk voor goed onderwijs en andere voorzieningen voor de jeugd op gebied van cultuur, sport en welzijn.

De PvdA staat voor een integer en professioneel bestuur van de gemeente. We gaan zuinig om met publiek geld en zullen niet weglopen voor bezuinigingen. Niettemin zullen wij ook niet toestaan dat de crisis wordt gebruikt als excuus voor het snijden in voorzieningen in het algemeen en van kwetsbare groepen in het bijzonder. Wij willen deze op een verantwoord peil houden, ook al zouden daarvoor de belastingen iets moeten worden verhoogd.

1 Werk blijft van grootste belang!

Werk is van groot belang voor zowel individuele mensen als de samenleving. Werk verschaft niet alleen inkomen, het draagt ook bij aan eigenwaarde, sociale contacten en vermindert afhankelijkheid. Werk houdt mensen betrokken bij de samenleving en is een voorwaarde voor solidariteit, participatie en emancipatie. De PvdA zet zich daarom sinds haar oprichting al in voor het scheppen en in stand houden van werkgelegenheid. De PvdA wil zoveel mogelijk mensen aan het werk houden. En wanneer mensen toch hun baan kwijt raken, vindt de PvdA het van groot belang dat mensen zo snel mogelijk aan een andere baan worden geholpen of dat ze via een opleiding de kans krijgen om in de toekomst weer aan het werk te gaan. In de tussentijd moeten tijdelijke werklozen volgens landelijke regelingen kunnen rekenen op een fatsoenlijke uitkering.

Dat betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil dat werklozen meteen geholpen worden met het vinden van een andere baan of een start als ZZP-er en niet pas na afloop van hun werkloosheidsuitkering. De goede ervaringen met regionale en lokale mobiliteitscentra moeten worden voortgezet. Dergelijke centra begeleiden mensen die ontslagen dreigen te worden naar ander werk of een opleiding.
- De gemeentelijke Sociale Dienst (Werkplein) maakt gebruik van Vrijwilligerscentrale voor (tijdelijke) inzet werklozen.
- Om werknemers in de bouw aan het werk te houden worden reeds geplande projecten versneld uitgevoerd. Hetzelfde geldt voor onderhouds-, isolatie- en renovatieprojecten. Aanbestedingscontracten worden getoetst op de effecten voor werkenden en werkzoekenden.

- De PvdA wil dat de gemeente bevordert dat ondernemers en onderwijsinstellingen om de tafel gaat zitten om te kijken waar stageplaatsen en werkplekken beter kunnen aansluiten op het lokale en regionale opleidingsaanbod.
- De PvdA wil dat er op gemeentelijk niveau gekeken wordt naar de consequenties van de maatregelen aangaande de sociale werkvoorziening en de Wajong. Waar mogelijk zal er op gemeentelijk niveau een alternatief gezocht dienen te worden.
- Bij het in dienst nemen van mensen met minder kansen op de arbeidsmarkt heeft de gemeente een voorbeeldfunctie. Het streven is tenminste 5% van het personeelsbestand voor mensen met een arbeidshandicap. Waar nodig worden werkplekken aangepast voor mensen met een arbeidshandicap.
- Wie kan werken, moet werken. Wie een uitkering ontvangt maar wel kan werken, is beschikbaar om mee te werken aan scholing – zoals het leren van de Nederlandse taal, regulier onderwijs en vakscholing.
- Bijstand is bedoeld als laatste vangnet en tijdelijke inkomensoverbrugging voor mensen die niet in staat zijn te werken. Langdurig werklozen krijgen een intensieve individuele begeleiding, en kunnen een beroep doen op trainingsmogelijkheden om uit de bijstand te komen.
- Alleenstaande ouders met kinderen onder de 5 jaar zijn vaak gedeeltelijk beschikbaar voor de arbeidsmarkt. Zij krijgen een tijdelijke ontheffing. De gemeente doet intussen een aanbod gericht op behoud en vergroten van geschiktheid voor de arbeidsmarkt.
- Mensen die zich stelselmatig en onterecht onttrekken aan werk, worden gekort op hun uitkering. Misbruik ondergraaft solidariteit, daarom zijn controle en handhaving streng.
- De komende jaren zal de gemeente haar inspanningen voor begeleiding naar werk, scholing en re-integratie verder intensiveren. O.a. door een project te starten in samenwerking met het jongerenwerk om de werkloosheid onder tienermoeders, overerfbare werkloosheid en de gevolgen van voortijdig schooluitval te voorkomen.

2 Goed wonen voor iedereen

Iedereen verdient een goed dak boven zijn of haar hoofd. Voor veel mensen, of het nu starters, doorstromers of ouderen zijn, is dat onvoldoende bereikbaar. De woningmarkt zit op slot en de wachttijden voor huurhuizen zijn lang en koophuizen vaak onbetaalbaar. Dat vraagt naast doorstroming vooral om voldoende betaalbare woningen. De gemeente moet de vraag naar woningen en het huidige aanbod beter op elkaar afstemmen. Daarbij moet niet alleen binnen het Stadsgewest Haaglanden worden gekeken, maar moet ook worden getracht een contingent sociale woningen op het voormalige vliegveld Valkenburg te claimen. De positie van woningbouwcorporaties is aan fundamentele wijzigingen onderhevig en de tijd is gekomen om een nieuwe woonvisie op te stellen. Corporaties moeten er, in samenspraak met gemeenten voor zorgen dat de (sociale)woningbouwproductie op peil blijft en wijken opgeknapt blijven worden. Tevens zullen de gemaakte prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties herijkt, duidelijker en concreter moeten worden. De sociale woningvoorraad dient op peil gehouden te worden en in samenwerking met de 2 woningbouwcorporaties en de huurdersverenigingen dient de gemeente een plan van aanpak op te stellen. In dit plan is er speciale aandacht voor groepen woningzoekenden, die het moeilijk hebben op de woningmarkt. Het gaat daarbij om (jonge) starters, ouderen, mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking en gescheiden ouders. Voor hun huisvesting zet de gemeente zich in. Ook willen wij het woningtoewijzingsmodel zodanig veranderen dat Wassenaarse woningzoekenden meer kans krijgen op een sociale huurwoning in ons dorp.

Goed wonen is echter meer dan een dak boven je hoofd. Iedereen verdient een fijne buurt om in te wonen. Een buurt waar men zich veilig en thuis voelt, waar kinderen op straat kunnen spelen en waar mensen met in plaats van naast elkaar leven. Een dergelijke buurt ontstaat als gemeente, corporaties en bewoners de handen ineen slaan. De PvdA zet zich, samen met bewoners, ervoor in dat buurten er goed uit zien en vooral ook veilig zijn. Want prettig wonen gaat niet alleen over goede woningen voor iedereen, maar ook over schone en prettige straten, schone lucht, goed openbaar vervoer, fatsoenlijke voorzieningen, een ontmoetingsplek, een buurtagent en een wijkverpleger. De PvdA zet zich er voor in dat gebouwen met een maatschappelijke functie behouden blijven, goed worden onderhouden en voldoen aan de eisen van deze tijd.

De PvdA steunt mensen, die in de verdrukking dreigen te komen en we zijn een steun in de rug voor alle mensen die er iedere dag weer het beste van weten te maken.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De gemeente is verantwoordelijk voor voldoende woningaanbod dat aansluit bij de vraag. Met ontwikkelaars, woningcorporaties, huurderverenigingen en bewoners wordt een geactualiseerde woonvisie vastgesteld waarbij er afspraken worden gemaakt over de te bouwen woningen. Naast sociale woningbouw (30%) stimuleert de PvdA ook dat er gebouwd wordt voor middeninkomens (huur en koop).
- Bij alle nieuwbouwprojecten wordt speciaal aandacht geschonken aan de elementen bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid voor mensen met functiebeperkingen. Duurzaam bouwen gaat ook over aanpasbaar en levensloopbestendig bouwen.
- De gemeente speelt in op vragen om woningen aan te passen (vergunningen, stratenplan, kangoeroe-woningen) in verband met zorg voor hulpbehoevenden en ouderen. Waardoor o.a. bewoning door meerdere huishoudens mogelijk is.
- Leegstand is vanwege de krappe woningmarkt en vanwege leefbaarheid in de wijk onwenselijk. De gemeente gaat leegstand actief achterhalen en aanpakken. Corporaties kunnen onverkoopbare woningen van marktpartijen aankopen en deze (tijdelijk) verhuren. Daar waar panden niet geschikt zijn voor bewoning kunnen ze gebruikt worden voor bijv. jongeren, kunstenaars, cultuur en podia. Leegstand biedt kansen voor startende ondernemers (bijv. een aantrekkelijk lage huur voor de eerste 5 jaar).
- Met woningcorporaties worden concrete afspraken gemaakt over:
 - ✓ het aantal te bouwen en te verkopen woningen.
 - ✓ het aandeel huur/ koopwoningen dat voor mensen met lage- en middeninkomens betaalbaar wordt aangeboden
 - ✓ investeringen in de leefbaarheid van wijken bv. door het opknappen van buurthuizen
 - ✓ het signaleren van, en reageren op huurachterstanden
 - ✓ slagingskansen op de woningmarkt voor de diverse doelgroepen
 - ✓ kwaliteit van de woningen en huurprijzen
 - ✓ garanderen woongenot van bewoners
 - ✓ isolatie van bestaande huurwoningen en over het gebruik van zonne-energie.
- De gemeente zorgt met corporaties en marktpartijen voor voldoende betaalbare woningen voor o.a. jongeren, ouderen en mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking. We zetten ons er voor in dat prestatieafspraken worden gemaakt over de hoeveelheid noodzakelijke woningen. Bij het toewijzen van woningen verlenen we zoveel mogelijk voorrang aan Wassenaarse woningzoekenden en doelgroepen die anders nauwelijks aan bod komen.
- We stimuleren en ondersteunen creatieve mogelijkheden om tot betaalbare woningen te komen voor starters zoals sociale koopwoningen (klushuizen). Bij het verlaten van dergelijke woningen worden deze terugverkocht aan een stichting zonder winstoogmerk. Hierdoor blijven de woningen ook op langere termijn betaalbaar en voor de doelgroep beschikbaar.
- De gemeente zal zich actief inzetten om kavels tbv zelfbouw woningen mogelijk te maken.
- De bouw van sociale huurwoningen wordt gestimuleerd doordat de gemeente voor dergelijke woningen een lagere grondprijs rekent.

3 We zorgen voor veiligheid

Iedereen heeft recht op een veilige buurt. Zodat kinderen veilig buiten kunnen spelen en niemand 's avond binnen hoeft te blijven uit angst voor overlast of criminaliteit. Je veilig voelen is een basisbehoefte. Hoewel een risicovrije samenleving niet bestaat kan de gemeente wel veel doen om te zorgen voor veiligheid en een veilig gevoel. Veiligheid begint bij de aanpak van criminaliteit en asociaal gedrag. Veiligheid wordt vergroot door preventie en bestrijding van misdaad en overlast.

De PvdA neemt het op voor het slachtoffer. Geweld en intimidatie moeten worden bestraft.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- Veiligheid moet hoog op de politieke agenda blijven. De gemeenteraad gaat daarom periodiek om de tafel met de burgemeester en de politie.
- Regels zijn regels. Overtreders moeten worden aangepakt.
- De PvdA neemt maatregelen tegen mensen die voor woonoverlast zorgen
- Activiteiten buitenshuis (vereniging, theater) zijn ook in de avond veilig bereikbaar, Cameratoezicht wordt ingezet om criminaliteit in de openbare ruimte aan te pakken.
- Met meer agenten op straat zijn we er niet. Burgers moeten een vast aanspreekpunt houden, zoals de wijkagent.
- Verslaving voorkomen is beter dan genezen. Daarom is de PvdA voorstander van alcohol- en drugspreventieprogramma's, zoals het geven van voorlichting op scholen door de GGD. Ook vinden wij dat een geïntegreerde set maatregelen wat betreft openingstijden horeca, verscherping van de verkoop beperkingen voor jongeren deel dient uit te maken van een brede benadering. Happy hour en andere mogelijkheden om goedkoop drank te bekomen worden ontmoedigd. Wangedrag en criminaliteit onder jongeren worden bestreden en voorkomen. Dat doen we door een intensieve, niet vrijblijvende samenwerking tussen scholen, bureaus jeugdzorg, Centrum voor Jeugd en Gezin, reclassering, de Stichting Jongerenwerk Wassenaar, politie en justitie. Jongeren die voor de eerste keer worden veroordeeld, krijgen een persoonlijke coach om herhaling te voorkomen. Ouders worden financieel verantwoordelijk gesteld voor (materiële) schade die hun minderjarige kinderen hebben veroorzaakt. Binnen het jongerenwerk wordt een project gestart om jongeren die in aanraking geweest zijn met justitie een opvangplek te geven waar gewerkt wordt aan correctie en ontwikkeling naar het juiste spoor. Jongeren hebben ook de behoefte aan een plek om bij elkaar te komen en door dit mogelijk te maken wordt tevens de overlast voor bewoners tegengegaan. Binnen de gemeente zal samen met het jeugd- en jongerenwerk en de jongeren moeten worden gezien waar binnen de gemeente plaats is voor ontmoetingsplekken zoals (verlichte) voetbalveldjes (Cruijffcouarts) zonder dat dit leidt tot overlast voor omwonenden.

4 Onderwijs: geen kind van school zonder diploma

De PvdA staat voor goed, toegankelijk en betaalbaar onderwijs voor iedereen. De overheid blijft eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en toegankelijkheid van al het onderwijs.

Niet iedereen begint zijn of haar schoolcarrière vanuit eenzelfde startpositie. Sommige leerlingen kunnen minder goed meekomen op school. De PvdA wil dat jongeren hun opleiding afsluiten met een diploma dat hen goede perspectieven geeft op de arbeidsmarkt. Schooluitval moet worden voorkomen. De PvdA is voorstander van scholen waarin verschillende (wijk)voorzieningen onder één dak zijn gehuisvest.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- Scholen worden gesteund om het schoolverzuim terug te dringen. Registratie van verzuim en optreden van de leerplichtambtenaar is daarbij een voorwaarde.
- Samen met ROC's, gemeenten en bedrijfsleven worden voldoende stageplekken gegarandeerd, ook voor jongeren met een beperking.
- De kinderopvang en buitenschoolse opvang en betaalbare huiswerkbegeleiding moeten voldoende beschikbaar zijn. We streven naar een brede school met aparte opvang voor 12 – 15 jarigen.
- Jonge kinderen (tot 4 jaar) die dat nodig hebben, kunnen gebruik maken van voorschoolse activiteiten met aandacht voor taalontwikkeling en sociale vaardigheden. Om dit te bereiken, wordt de samenwerking tussen kinderopvang, peuterspeelzalen en het basisonderwijs verder gestimuleerd.
- De gemeente en scholen zorgen er samen voor dat alle kinderen kunnen meedoen en beschikken over de middelen die het eigentijds onderwijs vraagt.
- De ontwikkeling van de jeugd en goede voeding hangen samen. De PvdA wil goede voeding in (school)kantines.

- Onderwijs moet goed toegankelijk zijn voor iedereen, inclusief leerlingen met een beperking. Het leerlingenvervoer moet daar een positieve bijdrage in leveren en niet een belasting vormen voor ouders en kinderen, als ouders dit niet zelf kunnen verzorgen.
- Openbaar primair onderwijs moet in geheel Wassenaar worden aangeboden. Speciale aandacht is nodig voor het primair onderwijs in Wassenaar Noord (bijzonder en openbaar).

5 Jongeren hebben de toekomst

Jeugdzorg wordt in 2015 de primaire taak van de gemeente. Er moet een integrale aanpak komen. Inzet is dat 1 hulpverlener mensen ondersteunt en begeleidt met 1 plan voor het hele gezin. Als jongeren van school komen zijn zij voldoende toegerust voor de arbeidsmarkt. Gelijke kansen zijn voor de PvdA de basis voor een waardig bestaan. Juist in tijden van economische crisis is bestrijding van de jeugdwerkloosheid een topprioriteit. Jeugdhulpverlening, scholen en gemeenten moeten problemen signaleren en voorkomen. Jongeren die soms al op erg jonge leeftijd in de knel komen, worden geholpen om hun leven op de rails te krijgen.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De gemeente komt met een integraal zorgplan voor de jeugd. De hervorming sociale verbanden met Haaglanden en of anderen moet geschieden met gelijkblijvende kwaliteit.
- Elke basisschool en school voor voortgezet onderwijs heeft een breed samengesteld zorg- en advies team waar problemen vroegtijdig worden besproken. Hierdoor wordt een kind snel geholpen en kan een leraar zich richten op zijn kerntaak: lesgeven.
- Het Centrum voor Jeugd en Gezin voorziet in laagdrempelige preventieve hulp en ondersteuning op maat voor ouders, kinderen, maar ook voor hulpverleners en onderwijzers.
- De jeugdgezondheidszorg in de puberleeftijd wordt versterkt.
- Jongerenwerk is een standaard basisvoorziening, gericht op ontwikkeling, ontplooiing, het bieden activiteiten, ontmoeting en daarmee ook op preventie. Goed jongerenwerk voorkomt mede onveiligheid, criminaliteit en dure jeugdzorg. Ook in de wijken wordt jongerenwerk aangeboden. Passende huisvesting voor het jongerenwerk heeft prioriteit.
- Het jeugdbeleid van de gemeente verzinnen we niet in het raadhuis. We geven het vorm na gesprekken met jongeren.
- Voor jongeren die niet mee willen werken en bij wie gedragsproblemen meespelen worden onorthodoxe oplossingen niet geschuwd; dat kan in de vorm van opvang, disciplineren en verplichtende begeleidingstrajecten gericht op scholing.

6 Goede en betaalbare zorg

Steeds meer ouderen leven langer in goede gezondheid. Zij vinden het prettig om in hun eigen huis te blijven wonen, ook als ze wat meer ondersteuning nodig hebben. Goede en betaalbare zorg moet voor iedereen beschikbaar zijn. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met toekomstige ontwikkelingen. De overgang van de zorg naar de gemeente (van AWBZ naar WMO) gaat gepaard met forse kortingen. Met het oog op de toenemende vergrijzing en de stijging van het aantal mensen dat gebruik gaat maken van de zorg, zijn creatieve oplossingen nodig. De PvdA vindt dat de menselijke maat terug moet keren in de zorg. Dat betekent bijvoorbeeld dat de zorg weer kleinschalig en in de buurt geleverd kan worden, bijvoorbeeld door inzet van wijkverpleegkundigen.

De overheid doet een toenemend beroep op de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van hulpbehoevende groepen inwoners zoals ouderen en gehandicapten. Kwaliteit, betaalbaarheid en doelmatigheid van de zorg staan wat de PvdA betreft voorop. Mensen die hulp nodig hebben, mogen niet vast komen te zitten in procedures.

Naast de professionele zorginstanties zullen hulpbehoevende mensen in veel gevallen terugvallen op de mantelzorg van familieleden, vrienden of burens. Mantelzorgers hebben een belangrijke maar vaak ook lichamelijk en geestelijk zware taak; zij moeten door de overheid zoveel mogelijk ondersteund worden.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- Ook bij regionale aanpak blijft er behoefte aan een fysiek loket in Wassenaar.
- De overgang van de zorg naar de gemeente gaat gepaard met kortingen. Het herinrichten van de zorg gaat gepaard met extra kosten. Deze mogen niet ten laste komen van het zorgbudget. De PvdA vindt dat deze eenmalige kosten uit de reserves kunnen worden bekostigd.
- De gemeente houdt toezicht op zorg, zoals de thuiszorg, en bewaakt de klantgerichtheid en doelmatigheid
- Mensen die op zorg aangewezen zijn, hebben de mogelijkheid om bij een onafhankelijke instantie een klacht in te dienen wanneer zij ontevreden zijn over de dienstverlening van een zorgaanbieder.
- Eenzaamheid is voor veel ouderen een groot probleem. Gemeentelijk welzijnsbeleid moet gericht zijn op het bevorderen van contact tussen mensen in de buurt. Dit mag niet beperkt blijven tot losse activiteitenmiddagen. Activiteiten voor ouderen in de buurt worden gestimuleerd. Dat kan bijvoorbeeld door hen beter te informeren over de ondersteuningsmogelijkheden, bijeenkomsten te organiseren waar mantelzorgers elkaar kunnen ontmoeten en door een speciaal budget vrij te maken. Het oprichten van een mantelzorg bureau met kwalitatieve ondersteuning voor de mantelzorgers is het onderzoeken waard.
- De gemeente zorgt voor kleinschalig openbaar vervoer (BIJBus) zodat ouderen en gehandicapten mobiel blijven.
- Alle openbare gebouwen moeten goed toegankelijk zijn voor ouderen en gehandicapten. Bij de inrichting van de openbare ruimte moet rekening worden gehouden met mensen, die slecht ter been zijn en die gebruik moeten maken van rolstoelen, rollators of scootmobielen.
- De gemeente gebruikt de mogelijkheden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) om burgers met een beperking kansen te bieden op een actief leven in de samenleving. De gemeente schenkt aandacht aan wonen, het vinden en behouden van werk, vervoer, onderwijs en vrijetijdsbesteding.

7 Een sociaal vangnet alleen voor wie dat nodig heeft

Een fatsoenlijk bestaan voor iedereen, dat is dé opdracht van de PvdA. Wie (even) niet kan moet kunnen rekenen op een fatsoenlijk vangnet. Het gaat daarbij niet alleen om een behoorlijk inkomen maar ook om zaken als goede zorg, huisvesting en activiteiten om iedereen erbij te houden en mee te laten doen om zodoende sociaal isolement te voorkomen.

Door de economische crisis is armoedebestrijding nog urgenter geworden. Vooral jongeren, laagopgeleiden, eenoudergezinnen en nieuwe Nederlanders zijn slachtoffers van de crisis. De beste vorm van armoedebestrijding is werk. Iedereen moet de kans krijgen om mee te doen. Wie toch zijn baan verliest of niet kan werken, laten we niet in de steek. De PvdA maakt zich sterk voor een solide vangnet. Echt urgent is de hulp voor burgers die ernstige schulden hebben. Ook hier is een fysiek loket van belang. Schuldenproblematiek werkt vaak verlamdend op het vermogen van mensen om hun leven weer op orde te krijgen. Sociaal isolement, problemen in de gezinssituatie en dreigende dakloosheid gaan vaak samen met schulden. Daarom wil de PvdA volop inzetten op schuldhulpverlening.

Dat betekent voor de komende raadsperiode:

- De PvdA wil dat mensen die in de schulden raken, voortvarend worden geholpen, waarbij niet alleen naar financiële, maar ook naar sociale en psychosociale problemen wordt gekeken. Wachtlijsten bij de schuldhulpverlening zijn uitgesloten, binnen twee weken is een traject gestart.
- Als een bewoner met een huurachterstand vastloopt, moet de verhuurder de bewoner na overleg melden bij een meldpunt preventie huisuitzettingen. Het meldpunt zorgt voor een betalingsregeling tussen de corporatie en de bewoner. Of neemt de bewoner in 'budgetbeheer'.
- Een optimale benutting van de wettelijk toegestane kwijtscheldingsmogelijkheden.
- Dat kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen voor bijstandsgerechtigden en anderen met een minimuminkomen (ook zelfstandigen) wordt gecontinueerd.
- Alle mensen die langer dan drie jaar van het sociaal minimum hebben moeten rondkomen, krijgen een langdurigheidtoeslag.

- De PvdA ondersteunt de voedselbank en soortgelijke lokale initiatieven om mensen te helpen.
- De PvdA wil een gemeentelijk sport- en welzijnsfonds voor gezinnen met een minimuminkomen. Scholen moeten signaleren welke kinderen vanwege financiële problemen thuis niet mee kunnen doen aan sport of andere sociale en buitenschoolse activiteiten.
- Actieve voorlichting over inkomensondersteuning door de gemeente moet ertoe leiden dat inwoners optimaal gebruik maken van de regelingen die voor hen bedoeld zijn.
- De raadsleden en wethouders van de PvdA breken door bureaucratische barrières heen als het gaat om schrijnende gevallen. Niemand mag de dupe worden van het systeem.

8 Sport verbindt en daagt uit

Sport verbreedert, schept een gevoel van saamhorigheid en zorgt voor 'teamspirit' en onderling respect. Door te investeren in sport en beweging investeren we niet alleen in de gezondheid van mensen, maar in het bevorderen van participatie en sociale samenhang. Het is van groot belang dat sport voor iedereen toegankelijk is. Het inkomen mag daarbij geen drempel vormen.

Sportverenigingen vervullen een belangrijke maatschappelijke functie in de gemeente. Voor veel sportverenigingen, die op de been worden gehouden door een leger van vrijwilligers, blijkt het almaar moeilijker om nog voldoende mensen te vinden. Het is echter in het belang van de lokale gemeenschap dat een voldoende breed aanbod van sportclubs blijft bestaan. De gemeente moet daarbij de helpende hand bieden. Zij kan dit doen door verbindingen te leggen met bijvoorbeeld de scholen, buitenschoolse opvang, jeugdzorg en wijken.

Naast sport voor iedereen, heeft ook topsport een groot maatschappelijk belang.

Topsport kan bijdragen aan de profilering van de gemeente, terwijl individuele topsporters een positieve uitstraling kunnen hebben als rolmodel.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- Alle kinderen op de basisschool moeten in ieder geval op school gym- en zwemles krijgen. Daarom is het van het grootste belang dat iedere school een vakdocent lichamelijke opvoeding heeft. De gemeente gaat na of er vakdocenten zijn en ook worden ingezet
- De gemeente faciliteert betaalbare accommodaties voor sport.
- Ook buiten schooltijd moeten alle kinderen kennis kunnen maken met het plezier van sporten. Het inkomen van hun ouders mag daarbij geen drempel vormen.
- De sportparken moeten een activiteitscentrum blijven waar buurtbewoners en wijkorganisaties terecht kunnen. Waar nodig wordt er geïnvesteerd in deze sportparken, mogelijk in samenwerking met woningbouwcorporaties.
- Door samenwerking tussen jongerenwerk en jeugdzorg met sportverenigingen kunnen overlast en probleemgedrag voorkomen worden.
- De jeugdsubsidie en een investeringssubsidie voor sportverenigingen moet weer worden ingevoerd en beschikbaar blijven als bestemmingsreserve.

9 Kunst en cultuur: een bron van inspiratie

Kunst en cultuur zijn een bron van inspiratie maar spelen ook een belangrijke rol bij participatie en emancipatie van burgers. Cultuur draagt ook bij aan het imago van een gemeente en aan de lokale identiteit. Het is bij uitstek een terrein waarin de ene gemeente zich kan onderscheiden van een andere gemeente. Daarvoor is een gevarieerd cultureel aanbod van belang. Bewoners moet de mogelijkheid geboden worden om mee te doen en waar mogelijk moeten eigen initiatieven gestimuleerd worden.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- In tijden dat er minder geld voor subsidie beschikbaar is moet de gemeente samenwerking tussen de verschillende culturele instellingen bevorderen.
- Er komt voldoende werkruimte beschikbaar voor jonge, startende kunstenaars waardoor die in de gelegenheid zijn om hun talenten te ontplooien. Leegstaande gebouwen of ruimtes kunnen hiervoor uitkomst bieden.

- De gemeente zet zich in voor een jeugdcultuurfonds om kunstbeoefening breed toegankelijk te maken.
- Private initiatieven van kunst en cultuurinstellingen worden aangemoedigd.
- Cultuuronderwijs is een essentieel onderdeel van het onderwijsaanbod. Om jeugd in aanraking te laten komen met kunst en cultuur wordt geld vrijgemaakt voor bezoek aan culturele instellingen en kunsteducatie, waarbij het inkomen geen belemmering mag zijn.
- De bibliotheek vervult een belangrijke rol als ontmoetingsplek in ons dorp. Om die rol te kunnen behouden zal de bibliotheek bij moeten blijven door bv. wassenaarders te ondersteunen bij ontwikkelingen met betrekking tot multimediatoepassingen.

10 Veilig verkeer en toegankelijk openbaar vervoer

Wassenaarders zijn veel onderweg voor hun werk, om naar school te gaan of in hun vrije tijd. Het aantal verkeersongevallen is gedaald, maar nog altijd te hoog. Onze kinderen moeten veilig in de buurt kunnen spelen en naar school kunnen lopen of fietsen. Het openbaar vervoer, inclusief de regiotaxi moet schoon en toegankelijk zijn voor iedereen.

Onze omliggende steden moeten goed bereikbaar zijn, zonder dat daarbij ons dorp dichtslibt met dagelijkse files van sluipverkeer, met alle gevolgen voor het leefmilieu van dien.

De zuidelijke ontsluiting van de wijk Kerkehout ten behoeve van calamiteiten moet tot stand komen. Door het stimuleren van het gebruik van de elektrische auto kan de luchtkwaliteit worden verbeterd.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- Het sluipverkeer door ons dorp wordt voor de gemeentegrens ontmoedigd.
- De verkeersveiligheid in buurten wordt verbeterd door verkeersdrempels, veilige fietsroutes en autoluwe zones aan te leggen rond scholen.
- Er komt overleg tussen schoolbesturen, ouders en de gemeente om de verkeersveiligheid rond scholen te verbeteren.
- Wijzigingen in routes van het lokale openbaar vervoer kunnen nooit plaatsvinden zonder dat daarbij bewoners betrokken zijn.
- Alle bussen en haltes worden toegankelijk voor mensen met een handicap.
- De gemeente zorgt voor voldoende parkeerplekken voor houders van een gehandicaptenparkeerkaart in winkelgebieden, bij sportcentra en culturele instellingen en plaatsen waar veel bezoekers komen.
- We bevorderen de komst van een aantal oplaadpunten voor de elektrische fiets en auto.
- Lopen en fietsen is niet alleen gezond, het is tevens de minst belastende manier van verplaatsen voor het milieu. Daarom stimuleren we wandelen en fietsen. Voet- en fietspaden moeten ruim en veilig zijn, er moeten voldoende oversteekplaatsen zijn en de wachttijd bij verkeerslichten gering. De recent aangelegde veilige fietsroutes moeten onderhouden worden.
- Bij nieuwbouw letten we niet alleen op het aantal parkeerplaatsen maar tevens op goede fiets- en loopverbindingen.
- Bij ontmoetingsplekken zoals het zwembad, de Langstraat en Kerken wordt een veilige oplossing gecreëerd voor het stallen van fietsen. Ook worden er E-bike laadstations gecreëerd.
- Op stranddagen rijdt er een strandbus naar de Wassenaarse slag.

11 Een groene, leefbare, duurzame en CO2 neutrale gemeente

De PvdA staat voor een groene, duurzame en CO2 neutrale gemeente. Groen maakt een buurt prettiger om in te wonen, geeft kinderen de gelegenheid om te spelen en is noodzakelijk voor het voortbestaan van vogels en dieren. Bij de uitbreiding, de inrichting en het onderhoud van het groen in de wijk kunnen wijkbewoners prima betrokken worden. En voor het voortbestaan van dieren zijn groenstroken (ecologische verbindingzones) van groot belang, zowel in het noorden, oosten als zuiden van ons dorp.

De gemeente speelt een belangrijke rol in duurzame, klimaat en energiesparende maatregelen. We nemen het voortouw door bijvoorbeeld duurzaam in te kopen en door toekomstige bouw en renovatie duurzaam en klimaatvriendelijk uit te voeren. Daarnaast nemen we energiebesparende maatregelen en zorgen we voor

recycling en hergebruik. Ook maken we het aantrekkelijk om vaker de fiets of de bus te pakken en de auto eens te laten staan.

Dat betekent voor de komende raadsperiode:

- Het groen in onze gemeente blijft behouden. Groen zijn niet alleen de bossen en duinen, maar ook de polders.
- De gemeente beperkt bij de herinrichting actief de negatieve gevolgen van de Rijnlandroute.
- De groene buffers en ecologische verbindingzones worden gehandhaafd en uitgebreid.
- In onze gemeente worden mensen actief bij het groen in hun wijk betrokken en worden verenigingen die zich met de natuur bezig houden ondersteund. Waar mogelijk worden snipperlocaties aangeboden aan bewoners om zo de kosten voor de gemeente te verlagen en het woongenot voor de bewoner te verhogen.
- Onze gemeente zet zich in voor duurzame productie en volledig hergebruik van producten.
- Toekomstig bouwen en renoveren is duurzaam en klimaatvriendelijk. Het anders ontwerpen van gebouwen kan veel energiegebruik voorkomen. En door bestaande gebouwen te renoveren of beter te isoleren kunnen spectaculaire resultaten worden behaald.
- Er dient budget vrij gemaakt te worden om een subsidieregeling te maken die het voor bewoners en corporaties aantrekkelijk maakt om te investeren in zonnepanelen, vloer en dakisolatie en waar mogelijk windenergie.
- De gemeente bevordert het gebruik van gemeenschappelijke zonnecollectoren voor particulieren en bedrijven.
- Onze gemeente koopt haar producten en diensten 100% duurzaam in.
- Onze gemeente gaat actief energiebesparende verlichting toepassen en stimuleren.

12 Internationale samenwerking: Millennium Gemeente

Iedereen is burger van de eigen gemeente, wijk of buurt. Maar we zijn ook allemaal wereldburger. Dat betekent dat ook gemeenten actief vorm moeten geven aan internationaal beleid. Voor de PvdA staat internationale solidariteit voorop. Daarnaast moet de gemeente het goede voorbeeld geven door eerlijk aan te kopen en aan te besteden. We geven actief inhoud aan de Millenniumdoelen.

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De voortgang van de Millenniumdoelen jaarlijks wordt getoetst.
- Zowel bij aanbestedingen, als bij het inkoopbeleid moet de gemeente heldere criteria hanteren
- die rekening houden met duurzaamheid en mondiale solidariteit, zoals gecertificeerd hout als voorwaarde in de bouw en alleen fair trade producten in gemeentekantoor en raadhuis.
- We stimuleren winkeliers om fair trade producten in hun assortiment op te nemen.
- We ondersteunen actief initiatieven uit de bevolking.

13 Vrijwilligers

De decentralisatie van overheidstaken met kortingen naar de gemeente veronderstelt ook de inzet van vrijwilligers. Het merendeel van de hiervoor genoemde doelstellingen is zonder de inzet van vrijwilligers niet realiseerbaar. Iedereen kent de vrijwilliger achter de rolstoel, de corveebeurt achter de bar van de sportvereniging of de huisbezoeken aan mensen die niet zo makkelijk naar buiten komen. Er is echter meer! Vrijwilligers zijn er in alle soorten en maten en willen dus ook verschillende dingen in hun vrijwilligerswerk. De één wil een korte en afgebakende klus, de ander wil zich wekelijks op gezette uren inzetten. Organisaties bedenken dus ook steeds vaker andere manieren om het werk te organiseren en passen het aanbod ook aan op de doelgroep en de vrijwilliger. Dat moet ook wel, omdat verenigingen niet zonder vrijwilligers kunnen bestaan en veel organisaties kampen met de vergrijzing van hun vrijwilligers. Zeker in die verjongingsslag moeten vrijwilligersorganisaties hun inventiviteit tonen. Ook de gemeente kan daarbij behulpzaam zijn, bijvoorbeeld door het verminderen van administratieve lasten en verlichting van de regeldruk voor vrijwilligers en door subsidiëring van de vrijwilligerscentrale. Wetende dat matelzorgers geen vrijwilligers zijn streven we ernaar om faciliteiten waar mogelijk ook voor deze groep ter beschikking te stellen.

Dat betekent voor de komende raadsperiode:

- Vrijwilligerswerk wordt gestimuleerd en ondersteund. De gemeente faciliteert het vrijwilligerswerk met geld en middelen.
- Het actief benaderen van vrijwilligers voor de zorg staat haaks op bezuinigingen op subsidies voor deze groep.
- De regeldruk voor vrijwilligersorganisaties wordt zo beperkt mogelijk gehouden.
- Blijvende steun aan de Vrijwilligerscentrale.

14 Moderne democratie en goed bestuur

De PvdA gelooft in een moderne democratie. Bij de moderne burger, die inspraak heeft op school en op het werk en die als kritische consument is gaan denken, past niet dat hij een keer in de vier jaar mag stemmen en verder zijn mond moet houden. Een burger die zich actief wenst te bemoeien met het bestuur moet daar de mogelijkheid toe hebben. Dit betekent niet dat de politiek klakkeloos volgt wat de individuele burgers willen. Politiek bedrijven, besturen houdt in dat je na goed luisteren je verantwoordelijkheid neemt en je in het algemeen belang genomen beslissingen transparant maakt en er verantwoording voor aflegt.

Betrouwbaar bestuur en goede dienstverlening zijn zaken waar de mensen op kunnen rekenen bij de PvdA. Wij willen ook dat het ambtelijk apparaat zich constructief opstelt ten opzichte van vragen, plannen en ideeën van burgers, bedrijven en instellingen. Elke vorm van agressie of geweld tegen ambtenaren wordt niet getolereerd. Van strafbare feiten wordt direct aangifte gedaan.

De samenwerking met andere gemeenten is noodzakelijk om de door de overheid opgedragen taken goed uit te voeren. De PvdA wil de komende raadsperiode gebruiken om een succes te maken van de samenwerking met Voorschoten (Duivenvoorde) en Leidschendam-Voorburg (sociale diensten, brandweer).

Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- De samenwerking met andere gemeenten wordt geregeld geëvalueerd en besproken in de Raad. Voor de PvdA gaat het om positief gewaardeerde service aan de burger inclusief fysieke loketten in de woonkernen.
- Richt een ombudsfunctie in.
- Streef in de samenwerkende gemeenten naar vergelijkbare criteria bij hulpverlening (onthefving gemeentelijke belastingen, armoedebelid, bepalen gezinsinkomen, huur).
- Evalueer (steeds na 2 jaar) de ambtelijke samenwerking tussen Voorschoten en Wassenaar op het gebied van effectiviteit, kostenbesparing, werknemerstevredenheid en service aan de burgers. Trek conclusies uit deze evaluaties zonder taboes.
- Beleid komt zoveel mogelijk tot stand in samenspraak met burgers en hun vertegenwoordigers in de buurten en wijken. Het bestuur moet zich verantwoorden over wat ze met de inspraak van belanghebbenden heeft gedaan. Want daadwerkelijke inspraak is meer dan een keert luisteren.
- Burgers worden betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van beleid, waarbij inbreng vanuit buurtverenigingen of wijkcomités wordt gestimuleerd.
- Elektronische dienstverlening wordt bevorderd en de gemeente draagt zorg voor de toegankelijkheid voor mensen met (digitale) functiebeperkingen.
- Burgers, bedrijven en instellingen krijgen op korte termijn antwoord op hun vragen.
- Administratieve lasten voor burgers en bedrijven en instellingen worden waar mogelijk gesaneerd.
- Burgers worden in staat gesteld een raadgevend referendum aan te vragen.
- De PvdA bewaakt de dienstbaarheid van bestuurders en draagt zorg voor verantwoorde omgang met publiek geld.
- De PvdA staat voor een zuinig en gezond financieel beleid, maar zal niet toestaan dat de crisis wordt gebruikt als excuus voor het snijden in voorzieningen. Wij willen deze op een verantwoord peil houden, ook al zouden daarvoor de belastingen iets moeten worden verhoogd.